

RÓZSA PÁL ZENESZERZŐ 80 ÉVES

Rózsa Pál köszöntése 80. születésnapján a Kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskolában (2026.III.9.)

I.

1946. március 14-én született Szombathelyen. Családjával 3 éves korában költözött Kaposvárra, ott végezte általános és középiskolai tanulmányait. Zenét 6 éves korában kezdett tanulni, 8 évig hegedű-tanulmányokat folytatott. Ekkor érdeklődése a természettudományok felé fordult, és egyetemi tanulmányait – Moszkvában – vegyészmérnökként fejezte be.

1970-ben kapott diplomát, ezután az iparban, a külkereskedelemben és az Országos Tervhivatalnál dolgozott. Később a Zeneműkiadó reklám- és propaganda ügyintézője és korrektora, 1986-tól szabadfoglalkozású zeneszerző. Zeneszerzést - magánúton - Szokolay Sándor és Durkó Zsolt irányításával 5 és fél évig tanult. Első zeneszerzői sikerét 1982-ben egy dániai, illetve venezuelai pályázat megnyerésével érte el, ezt követően számos pályázaton vett részt, és ennek során összesen 11 alkalommal ért még el 1., 2. vagy 3. helyezést, illetve két alkalommal kapott különdíjat. Művei felölelik a zeneirodalom széles területeit; 5 opera, számos zenekari mű, kamaraművek, szólóhangszerekre írott darabok, dalok egy vagy több hangszer kíséretével, kórusok, egyházzenei kompozíciók mellett az utóbbi években érdeklődése elsősorban a fúvószenekari művek és a fúvós kamarazene felé fordult.

Műveit¹ előadták többek között Németországban, Olaszországban, Svédországban, Dániában, Franciaországban, Lengyelországban, Bulgáriában, Kanadában, az USA-ban és Hong-Kongban (az ISCM Világzenei napokon). 6 szerzeménye jelent meg a HUNGAROTON, és a RADIOTON gondozásában hanglemezen, több művéből a Magyar Rádió felvételt készített. (bmc.hu)

II.

HOLLÓS MÁTÉ

RÓZSA PÁL JEREMIÁDÁJA ÉS RITKA HANGSZEREI²

– *Nagy terjedelmű és apparátusú mű készült el nemrég műhelyedben. Kérlek, mutasd be szavakban a kompozíciót addig is, amíg hangzó premierjét hallhatjuk!*

– Tizenegynéhány éve már megírtam a Jeremiádát férfikarra és vonós zenekarra, a hangszerelését azonban nem tartottam elég változatosnak. Most a Leonard Bernstein Alapítvány zeneszerző-versenyének felhívása inspirált az átdolgozásra. Jeruzsálemhez kapcsolódó, de nem feltétlenül bibliai tárgyú művel lehetett pályázni. Az előadóapparátus tenor-és basszusszólista, énekkar és szimfonikus zenekar. A szöveget Jeremiás könyvéből vettem. A bevezetést kantáta követi, majd sirató, vigasz és ima hangzik fel mintegy félórás terjedelemben. A szöveget latinul éneklik.

– *Nem először dolgozod át, gondolod újra valamely korábbi darabodat. Melyek a hasonló vonások és melyek az eltérések a mai Jeremiáda és az egykori férfikaros, vonószekaros változat között?*

– Azonosság, hogy ugyanazokat a szövegrészeket használom föl bennük. Tematikusan is sok a közös vonás: átmentettem a régi kompozíció dallamvilágát, harmonizálását, – csak a hangszerelésen változtattam. A különbség mindenekelőtt abból fakad, hogy a korábbi változat a mainak mindössze kétharmada volt. A szöveget is bővítettem, a bevezetést is kiszélesítettem. Mindkettőben van a cappella tétel, de nem ugyanarra a szövegre. Az új, kíséret nélküli tétel szinte külön kórusmű, amely a hajdani négy helyett nyolcszólamú.

– *Az áthangszereléstől is bővült a kompozíció?*

---

¹ Teljes műjegyzék: Rózsa Pál - [Hungarian Composers](#)

² Hollós Máté rovata, a Művek bontakozóban. Muzsika 1997/1.

– Nem. A bővítés főként abból ered, hogy a darab egy kilencperces kantátával gazdagodott: a Jeruzsálem pusztulásáról szólóval, amelyben szólisták szerepelnek ének-és zenekarral. A zenekar nem játszik mindvégig, csak a kantátában és a fináléban. Másutt csupán egyes részei szólalnak meg.

– *Érzel valamiféle zeneszerzői fejlődést a két jeremiáda között, vagy két koncepció megvalósítása, netán egy koncepció kétféle kidolgozása a két változat?*

– Kérdés, mit nevezünk fejlődésnek. A férfikari és vonós zenekari változatot a Stravinsky-féle dodekafónia stíluskörében írtam. Ma egyfajta neo-stílusban gondolkodom, amely az előadóknak is kevesebb nehézséget okoz, s a hallgatók számára is kedvesebb lehet. Persze a régi darab sem volt annyira dodekafon, hogy ne emelhettem volna át – mint említettem – egyes részeket.

– *Stilárisan két rétegű a kompozíció, vagy áthidaltad a kettősséget?*

– Azon igyekeztem, hogy ne legyen kétrétegű. Az amúgy sem ortodox dodekafon hangvételt úgy formáltam át, hogy az egyes tételeknek markánsan megrajzolt modális tengelyük legyen.

– *A Jeremiáda óta írtál már mást?*

– Durkó Zsolt halálától megérintetten egy oboa-szólóművet. Az utóbbi időben egyre élénkebben foglalkoztatnak a fúvós hangszerek, s közülük is kiváltképp azok, amelyeknek szűkös a repertoárja. Megrendelések is inspiráltak ebben. Kicsiny az irodalma például a tárogatónak. Nagy Csaba panaszolta, hogy alig van kortárs mű, amellyel pódiumra állhat, s jobbára a történelmi zenei emlékekre korlátozódik műsora, így aztán írtam néhány darabot a hangszerre – a szólótól a tárogató-kvartetten át a vonósenekar-kíséretes concertinóig. Egy amerikai muzikus orgona-oboa duókat keresett. Visszautalok arra, amit egy korábbi rádióbeszélgetésünkben mondtam el: Karinthy Ferenc módszerére és elnevezésére hivatkozva afféle „dögszekrényben” tárolok imitt-amott eszembe ötlő zenei anyagokat. Ebben őriztem egy vázlatkönyvet, amely orgonakíséretes dallamhangszerre szánt jegyzeteket tartalmazott. Nyíri Ferenc, akinek egykor Mahler-témára írtam fantáziát harsonára és zongorára, felhívta a figyelmemet a mester 7. szimfóniájának tenorkürt-szólójára, ebből basszusharsona-kettős keletkezett. Michael Oldenkamp holland szaxofonos Pesten járva baritonszaxofonra kért darabot, csengő-bongó kísérettel, amit zongora, hárfa, ütő együttese képvisel, Götz Nándor németországi együttese, a MusikFabrik pedig szopránszaxofonra és vonósnégyesre szánt mű komponálásához adott ösztönzést.

– *Amikor különleges hangszerre kezdesz komponálni, többnyire sem előzetes akusztikus tapasztalatok, sem hangszerelés-könyvek nem lehetnek segítségedre. Hogyan éred el, hogy a darab mégis hangszerszerű legyen?*

– A forrásokat kell megtalálni. A tárogató esetében például konzultáltam Nagy Csabával, aki elmagyarázta, mi kényes és kerülendő, milyen tremolók és trillák hangzanak előnyösen, milyen dinamikai különbségek mutatkoznak a regiszterek között. A többi hangszer – szaxofon, harsona – pedig nem különleges, csak ritka. Bonyolultabb feladat volt, amikor négy tubára kértek kvartettet (Rondino bőszőrményi népdalok témáira), hiszen óvakodnom kellett a brummogó összhangzástól. A Zeneakadémián Szabó Lászlónak mutattam meg a kottát: ő behívta növendékeit, akik mindjárt le is játszották a darabot. Ahol problémát észleltem, javítottam.

– *Visszatérve a Durkó-émlékdarabra: szoros kapcsolatban álltatok. Az érzelmi töltésen túl zeneileg is „emlékezik az oboamű, esetleg valamilyen utalással?”*

– Ha szabad így mondanom: Durkó Zsolt zeneileg az édesapám. Öt éven át rengeteget áldozott drága idejéből arra, hogy – egy fillért sem elfogadva – tanítson. A mai napig úgy érzem, ő vezeti a ceruzámat. Azt tanultam meg tőle, hogy egyszerűen, nem kacifántosan kell kifejeznünk érzelmeinket. Darabom ennek megfelelően egy-két hangból álló egyszerű dallamból indul ki, fájdalmas, szomorú.

– *Durkó vezeti a ceruzádat – aki nem ismeri zenédet, e poétikus megfogalmazást úgy értelmezheti, hogy stílusosan a nyomdokain haladsz, holott ez nem így van.*

– Valóban nem. Ám egy-egy nehezen megoldható, kritikus szakaszhoz érkezve gyakran mégis arra gondolok: vajon mit tanácsolna.

Rózsa Pál (2026 március 9.)

III.

IDÉZETEK INTERJÚKÖTETEBŐL

„[...] az Országos Tervhivatalban dolgoztam, ahol működött egy zenei klub, mely kitűnő vendégeket hívott. Köztük volt Szokolay Sándor. Az ő előadására magammal vittem néhány zsenyémet. Ő is azt mondta, hogy a belőlem grafomán módon előtörő dolgokat kontrollálni és irányítani kellene. Ez 30 éves korom körül volt. Úgy látta, abban az életkorban már nem mindent kell ott kezdeni, mintha 18 éves koromban főiskolára mentem volna. Stílusgyakorlatokat íratott velem – két- és háromszólamú Bach-invenciókat, meg hasonlókat, amiket a főiskolán tanítanak –, de inkább abba az irányba terelte a munkát, hogy vigyek saját darabokat, s a készülőfélben lévő kompozíciók szörnyű hibáiból okuljak a továbbiakban. Ezt a módszert követte azután Durkó Zsolt is, akinek öt évig volt szerencsém tanítványa lenni.”

„Gyakran használok föl régi darabjaimból ötleteket, töredékeket, kisebb-nagyobb részleteket. Az egyik stílusvilágból származókat nem ágyazom be más, eltérő stíluskörnyezetbe.”

(Részletek Hollós Máté Az életmű fele című interjúkötetéből – Akkord Zenei Kiadó, 1997)

– *Egykori beszélgetésünk idején 250 műnél tartottál, ha jól tudom, ma már 700 fölött járnak opus-számaid. Minek alapján döntöd el, hogy – sokműfajú szerző lévén – mihez van éppen kedved, operához, kamarazenéhez?*

– 1994-ben még viszonylag rövid pályafutás volt mögöttem. Az életmű fele sorozat szerzőinél több évvel idősebb vagyok, de mivel az átlagnál később rajtoltam a pályán, az opus 100 előtt inkább csak zsenyéim vannak. Hogy ilyen sok darabom keletkezett, abban része volt, hogy sohasem tanítottam, nem viseltem tisztségeket a zenei életben, minden időmet a zeneszerzésre tudtam fordítani. Ha „úri kedvem” úgy tartja, napi 12–14 órát is tudok komponálással foglalkozni. Hajdan egy nagyoperát terveztem írni, ebből azonban több kisebb lett. Hogy csak a legutóbbiakról beszéljek, három összefüggő opera került ki a kezem alól. Ezek hasonló témát dolgoznak föl, hasonló irodalmi alpanyagból indultak. Az egyik (*A leghosszabb éjszaka*) az 1940-es évek kitelepítéseinek idején játszódik, a másik a szovjet csapatok kivonulása idején (*Nem alszik, nem szunnyad*), a harmadik 1987-ben a vészidőkre visszaemlékezve (a regény címe: *Jaj, az író ehhez ragaszkodik, én más címet szánnék neki*). Ezek nem egészestés operák, de komplex módon kapcsolódnak egymáshoz.

– *Alkotói pályádon a válság érzete sohasem szorított béklyóba? A kottapapírhoz – képernyőhöz – ülsz, nekilátsz, és megy a munka, másnap sem ébred benned kétely a már leírtak iránt?*

– Van, hogy arra ébredek, amit előző nap csináltam, nem olyan, amelyet szeretnék. Első pályadíjam után egy kiadói kollégám megkérdezett: mi lesz, ha évtizedek múltán már nem jut eszembe semmi? Mint „az életmű felén” beszélgetve is elmondtam már, ha bármilyen zenei gondolat megfordul a fejemben, előveszem a kottanoteszemet, s följegyzem, vagy ha az nem volna kéznél, fölfirkantok öt vonalat, s abba írom a legkisebb forgácsot is. Így mindig

van vázlatom. Előfordult, hogy a könyvespolcra levettem Karinthy Frigyes elbeszéléseit, s azokban mini operácskák lehetőségét fedeztem fel, néhány hónap alatt négy, összesen 38 percnyi időtartamú darabot is megírtam. Ezeknél azt találtam ki, hogy két egymással nem jól együtthangzó akkordot állítok szembe, egy több keresztet és egy néhány béset, s ez fanyar alaphangulatot adott neki.

(Részletek Hollós Máté Az életmű fejleményei című interjúkötetéből – Gramofon Könyvek, 2025)

IV.

[Hangok közt #97 I Rózsa Pál \(1:14:18\)](#)

Rózsa Pál - zeneszerző. Gyermekkorában nyolc éven át hegedülni tanult, majd érdeklődése a természettudományok felé fordult, melynek eredményeként felsőfokú tanulmányait Moszkvában, vegyészmérnökként fejezte be. Az ezt követő években ipari területeken, a külkereskedelemben és az Országos Tervhivatalnál dolgozott, később a Zeneműkiadó reklám- és propaganda ügyintézője és korrektora lett. Zeneszerzést magánúton tanult Szokolay Sándor és Durkó Zsolt irányításával. 1986-tól szabadfoglalkozású zeneszerzőként dolgozik. Szinte valamennyi műfajban, páratlan termékenységgel alkot. 79 éves. „Rózsa Pálról természetesen már ifjúságunkban is hallottunk, és a hazai kortárs koncertéletnek is fontos figurája volt. Beszélgetni vele most nyílt először alkalmam és kíváncsian vártam, hogy elmondja, hogy hogyan válik egy Moszkvában végzett vegyészmérnök zeneszerzővé. Beszélgettünk az életútjának változatos történéseiről, az ebből leszűrt tanulságokról, és mindarról, hogy hogyan válhat valaki önerőből a kortárs zene egy meghatározó alakjává.” –

Dinyés Dániel

V.

RÓZSA, Pál Hungarian composer's 70th birthday - Full 2:10:18)

2016. március 13-án a budapesti Vakok Intézetének Nádor-termében hangversennyel ünnepelték Rózsa Pál zeneszerző 70. születésnapját annak előestéjén. Az elhangzott művek:

Für Krisztina No. 1 (Fejes Krisztina - zongora)*

Espressivo (Csáki András - gitár)*

Akik mindig elkésnek - dal Ady Endre versére, szoprán hangra és zongorára (Czabán Angelika - ének, Fejes Krisztina - zongora)*

Változatok egy Haendel-témára, alt-fuvolára (Matuz Gergely - fuvola)*

4 dal kortárs magyar költők (Pozsgai Györgyi, Szigeti Lajos, Kaiser László) verseire, szoprán hangra és zongorára (Czabán Angelika - ének, Fejes Krisztina - zongora)*

Introduzione e perpetuum mobile, gordonkára (Onczay Zoltán - gordonka) Változatok egy Bach-témára, fuvolára (Matuz Gergely - fuvola) 3 dal Georg Trakl verseire, szoprán hangra és zongorára (Czabán Angelika - ének, Fejes Krisztina - zongora)*

basson.hu - fagottra (Lakatos György - fagott)*

Für Krisztina No. 2 (Fejes Krisztina - zongora)

(A *-gal jelölt művek ősbemutatók)

A szerzővel Hollós Máté beszélget

_____ PÁL RÓZSA _____
Trumpet Concertino · Pro Brass Music
Piano Sonata · Variations for Flute Solo
_____ Suite for Violin Solo _____

[Teljes lejátszási lista megtekintése \(14 felvétel\)](#)

© 1990 HUNGAROTON RECORDS LTD.

[Rózsa Pál - Kilenc szimfónia és postludium egy tételben \(24:49\)](#)

Előadja a Gödöllői Szimfonikus Zenekar Vezényel: Horváth Gábor

A felvétel 2018. november 17-én készült a Művészetek Háza Gödöllő színháztermében.

**Rózsa Pál: Duó - jobb napokra várva op.668 Farkas Katalin - hegedű, Fervágner Csaba
- nagybőgő (13:16)**

Rózsa Pál: Bevezetés és változatok Händel Rinaldo című operájának egy témájára (9:48)
(Matuz Gergely-fuvola)

Rózsa Pál: Adagio és Allegro op.685 (8:14)
Pethő Rebeka-fuvola; Tóth-Kiss Petra-oboa; Bagi Boróka-fagott; Majzik Zsuzsanna-klarinét;
Wadi Shahin Ákos-kürt

Marcato Ensemble - Rózsa Pál: Progema (7:55)
Vezényel: Matuz Gergely

Richard STRAUSS - RÓZSA Pál: Rózsalovag-szvit/ Der Rosenkavalier- Suite (14:45)

Rózsa Pál: Fairytale - Bocskai Fúvósegyüttes (7:05)
Bocskai István Református Oktatási Központ Fúvósegyüttese Vezényel: Kovács Zalán László

Rózsa Pál: 1+4 Kvintett a Gregus Tárogató Kvartettnek (Op. 566) (8:28)
Klarinét szóló: Tóth Csamangó Blanka. A kvartett tagjai: András László alt-tárogató, Csuvár
Gábor tenor-tárogató, Szabó Sándor és Tóth Eszter szoprán-tárogató.
Ősbemutatóként elhangzott a Gregus Tárogató Kvartett 2017. 03. 04-i hangversenyén.

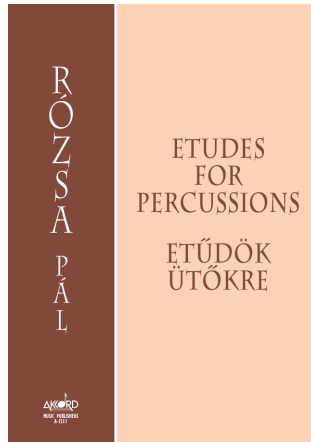

Rózsa Pál (2026. március 9.)

A Rózsa Pálról készült portrék a Kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskolában készültek a jubileumára rendezett koncert után (2026. március 9.)
A hat fotó forrása: Kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskola AMI - Facebook)

VI.

Score ETÜDÖK ÜTŐKRE – ETUDES FOR PERCUSSIONS

op. 291

RÓZSA, Pál
(*1946)

I.

Andante ♩ = 76 – 80

Glockenspiel 1
p

Glockenspiel 2
p

Suare drum
p

Glsp. 1
mf *f*

Glsp. 2
mf *f*

Sn.dr.
mf *mp* *f* *p*

In memoriam
op. 493

RÓZSA, Pál
(*1946)

Moderato $\text{♩} = 66 - 69$

VIOLA SOLA

op.542

RÓZSA, Pál
(*1946)

I. Introduzione

♩ = 60 - 63

sul tasto

4 *p*

7 *mp* *p*

10 *ord.* *mp* *mf* *p*

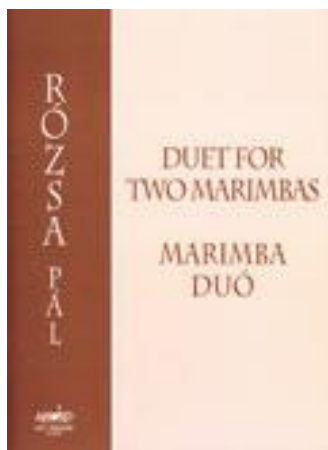
13 *poco rit.* *a tempo* *mp*

16 *ord.* *pp* *mp* *pp*

19 *sul pont.* *ord.* *p* *mp* *pp* *p* *mf* *sf/imp* *p*

22 *sul pont.* *ord.* *sf/imp* *mf*

24 *f* *p*

Marimba duó - Duet for Two Marimbas

op.456

RÓZSA, Pál
(*1946)

I. Introduzione

Moderato $\text{♩} = 90-94$

Marimba 1

Marimba 2

Mrb. 1

Mrb. 2

Mrb. 1

Mrb. 2

Mrb. 1

Mrb. 2

© Akkord Music Publishers Ltd., 2008

Printed in Hungary

All rights reserved
Photocopying is prohibited!

A-1154

FOUR TRIOS
WITH
A POSTLUDE
FOR 2 CLARINETS
AND BASSOON

NÉGY TRIÓ
UTÓJÁTÉKKAL
2 KLARINÉTRA
ÉS FAGOTTRA

4 trió utójátékkal
4 Trios with a Postlude
op. 422

3

RÓZSA, Pál
(*1945)

I. INTRODUZIONE

Molto quieto ♩ = 72-76

3 darab 3 fuvolára — 3 Pieces for 3 Flutes

Op. 345

RÓZSA, Pál
(1946 -)

1. *Andantino* 7/8 = 76-76

6

7

12

18

23

FÜGGELÉK

RÓZSA PÁL

80

***Díszhangverseny a zeneszerző
tisztetére***

2026. március 14., szombat, 18 óra

Budapest XV. Kerületi Hubay Jenő Zeneiskola AMI

Fellépnek:

Fejes Krisztina zongoraművész

Kanyó Dávid fuvolaművész

Matuz Gergely fuvolaművész

Laudate Gyermekkar, vezényel: Sapszon Borbála

Hubay Jenő Zeneiskola Ifjúsági Fúvószenekara

vezényel: Kőrösy Róbert

Műsorvezető: Hollós Máté zeneszerző

A belépés díjtalan!

